

УДК: 633.1.

Л.Г. Ройченко

Інститут кормів УААН

ЗМІЦНЕННЯ ВИРОБНИЧО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЯК ПЕРЕДУМОВА ВІДНОВЛЕННЯ РОБОТИ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ГОСПОДАРСТВ ПО ВИРОБНИЦТВУ КОРМІВ

Висвітлено сучасний стан виробничо-ресурсного потенціалу кормовиробництва та відображені актуальні проблеми його зміцнення через надання виробництву кормів спеціалізованого галузевого характеру – як найважливішої складової покращання у цілому кормової бази України.

Ключові слова: *кормовиробництво, основні виробничі засоби, вартість, спеціалізація, галузь, виробництво, ресурсний потенціал, тваринництво, капітал, інвестиції.*

Прийняття державної цільової програми розвитку галузі кормовиробництва повинно, насамперед, передбачати стратегічне завдання, а саме – необхідність надання кормовиробництву спеціалізованого галузевого характеру на засадах сформованого сучасного виробничо-ресурсного потенціалу.

Методика досліджень. Дослідження стану виробничо-ресурсного потенціалу кормовиробництва та проблем його ефективного використання виконувались за допомогою економіко-статистичного, розрахунково-конструктивного, абстрактно-логічного та монографічного методів досліджень.

© Ройченко Л.Г., 2006

Результати досліджень. За останні роки (1990-2005) виробничо-ресурсний потенціал кормовиробництва України зазнав значних негативних змін, частка кормових культур у всій площі посівів скоротилась за ці роки з 37,0 до 15,0 %, і по більшості кормових культур спостерігається спад виробництва. У зв'язку з цим, необхідно подолати кризові явища і вирішити у цілому проблему виробництва кормів, кормового білка і здешевлення їх вартості. Це може бути здійснено тільки на засадах системного підходу і економічно-доцільного використання всіх елементів ресурсного потенціалу.

Сьогодні, у виробництві кормів, не можна розраховувати на успіх без використання досягнень науки і техніки, а найбільший ефект від їх впровадження одержують, як відомо, тільки якщо всі напрями науково-технічного прогресу використовуються комплексно, тобто є відповідна концентрація необхідних матеріальних і трудових ресурсів, іншими словами – спеціалізація. Все це повинно бути передумовою відновлення діяльності спеціалізованих господарств по виробництву кормів, тобто відродження спеціалізованого кормовиробництва.

Галузь кормовиробництва повинна не «існувати», при сільськогосподарських підприємствах які займаються тваринництвом, а інтенсивно функціонувати на підставі потужної техніки, сучасних технологій, використання високоврожайних сортів і гібридів кормових культур, комплексної системи добрив і захисту рослин, враховуючи при цьому специфічні організаційно-економічні аспекти виробництва кормів поступово пристосовуючи їх до ринкових умов господарювання [2]. Тому надзвичайно актуальною є проблема надання кормовиробництву спеціалізованого галузевого характеру, яка потребує вдосконалення багатьох технологічних процесів, пов'язаних з виробництвом, заготівлею і зберіганням кормів, тобто використанням всього комплексу питань, які у комплексі з трудовими та земельними ресурсами складають виробничо-ресурсний потенціал кормовиробництва, що охоплює цей біологічно-виробничий процес і у сукупності складає галузь кормовиробництва.

Спеціалізоване кормовиробництво, яке до речі, є найбільш ресурсомістким, у майбутньому має великі переваги, тому що дасть змогу удосконалити сучасний ресурсний потенціал відповідно до ринкових умов господарювання, надасть можливість з урахуванням інноваційних аспектів отримати довготермінові інвестиції і спрямувати їх на розширене виробництво, тобто капіталізацію галузі, а це буде сприяти подальшому становленню продукції кормовиробництва «товаром», провайдингу вітчизняної продукції не тільки на внутрішні, а і на зовнішні ринки [1]. Сучасний

час вимагає негайного вирішення цього питання, тому що, як з економічної точки зору, так і державної, розв'язання проблеми відновлення та подальшого нарощування виробництва кормів має зараз особливе значення у зв'язку з перспективою залучення країни до світових інтеграційних процесів та в цілому для забезпечення стратегії розвитку галузі кормовиробництва, підвищення її конкурентоспроможності і інвестиційної привабливості.

У цілому сучасний рівень ресурсного потенціалу кормовиробництва є недостатнім для виробництва необхідних обсягів кормів – рівень забезпеченості основними виробничими засобами сільськогосподарських підприємств становить тільки 60 % від нормативної потреби, а їх знос – 50 % і більше, тому для його технічного переозброєння, реконструкції та вдосконалення потрібна державна підтримка. Дослідження з фондооснащеності кормовиробництва, врахування світового і вітчизняного досвіду з цієї проблеми дали можливість визначити необхідну кількість інвестицій в галузь кормовиробництва та запропонувати прогностну фондооснащеність кормовиробництва на перспективу і внести ці пропозиції до розробленого комплексного «Проекту розвитку галузі кормовиробництва України».

Потреба в основних засобах галузі кормовиробництва в усіх категоріях господарств оцінюється на першому етапі (до 2010 р.) в сумі 50 млрд. грн., забезпечивши рівень фондооснащеності кормового гектара в 4,5 тис. грн., або 850-900 ум. од., а на перспективу (до 2015 р.) в сумі 69 млрд. грн. наблизившись до рівня 1990 р., коли фондооснащеність гектара сільськогосподарських угідь становила 16,8 тис. грн., або 3,4 тис. ум. од. на 1 га сільськогосподарських угідь.

Пропонована фондооснащеність дасть змогу своєчасно оновлювати зношені засоби виробництва, підтримати належний рівень матеріально-технічного потенціалу кормовиробництва і збільшити виробництво кормів.

Висновки Виробничо-ресурсний потенціал, в склад якого входять земля, праця і капітал, є основою галузі кормовиробництва. В динаміці спостерігається поступове зниження виробничих можливостей ресурсного потенціалу внаслідок погіршення родючості ґрунту, відпливу із села дієздатної частини населення, недостатнього поповнення і заміни матеріальних засобів. Кількісне і якісне відтворення земельних, трудових і матеріальних ресурсів можливе при наявності відповідних інвестицій, джерелом яких є необхідний рівень результативності і ефективності кормови-

робництва, що забезпечується збалансованим розвитком і раціональним використанням всього ресурсного потенціалу.

Необхідно збільшити і обсяги державної інвестиційної підтримки, стимулювати залучення в розвиток вітчизняного кормовиробництва іноземних та внутрішніх інвестицій, зокрема й населення, забезпечивши зростання інвестицій в основний капітал галузі кормовиробництва в 2010 р. за рахунок всіх джерел фінансування до 2,4 млрд. грн., а на перспективу в 2015 р. – до 3,3 млрд. грн. Переважну частину цих інвестицій, здійснюваних за рахунок всіх джерел фінансування, необхідно спрямовувати на оновлення техніки для кормовиробництва, формування, реконструкцію та модернізацію виробничих потужностей аграрних підприємств, які займаються виробництвом кормів.

Бібліографічний список

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 9 грудня 2005 року «Про стан агропромислового комплексу та заходи щодо забезпечення продовольчої безпеки України». Указ Президента України Віктора Ющенка // Урядовий кур'єр. – 2006. – № 11. – С. 14.

2. Саблук П.Т. Основні напрями підвищення ролі аграрної науки в умовах трансформації агропромислового виробництва до ринкових відносин // Економіка АПК. – 2005. – № 9. – С. 7.